

Torah from Around the World

*De Eeuwige zal macht aan zijn volk verlenen,
de Eeuwige zal zijn volk zegenen met vrede.*

Tehilliem 29:11

Sjabbat Beresjiet, 26 oktober /24 tisjri 5785

Genesis/Beresjiet: 4: 19 - 6: 8; Tanach: blz.10-12

Haftara: Psalm 104:1-35; Tanach: 1359-1361

Vertaler: Frits Pront

Coördinatie: Harry Polak

Commentaar: ***rabbijn dr. Kari Tuling, Congregation Kol Chaweriem, Glastonbury
(Connecticut)***

[Oorspronkelijke Engelse tekst](#)

Use the link to read or listen to the original text in English.

De reis naar kennis

Deze week gaan wij terug naar het begin van de Tora, het scheppingsverhaal. Of eigenlijk keren we terug naar de scheppingsverhalen, in het meervoud. Het eerste scheppingsverhaal is er één van een zich ordelijk ontvouwen van gebeurtenissen: “In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde was nog woest en doods...” (Beresjiet 1: 2). De hele schepping ontstaat gedurende zeven dagen op Gods gesproken bevel, te beginnen met licht.

Bijbelgeleerden vertellen ons dat dit verhaal een aanpassing, een update is van andere scheppingsmythen die dateren uit een tijd voordat het monotheïstische jodendom geleidelijk ontstond uit de polytheïstische Kanaänitische religie. In deze oudere versies strijdt de god van de schepping met de god van de chaos om land te scheppen. We zien

aanwijzingen voor deze mythes in de Psalmen, waar chaos wordt vertegenwoordigd door de god van de zee. We lezen bijvoorbeeld in Psalm 74- 12: "God, mijn koning van oudsher, die verlossing brengt in het hart van het land! U hebt door uw kracht de zee gespleten en de koppen van monsters op het water verpletterd." Het herschreven verhaal weerspiegelt het wereldbeeld dat God alles onder controle heeft en dat de wereld voorspelbare patronen volgt. Deze tijdlijn is een poëtische metafoor: de wereld is ordelijk en doelgericht, weerspiegelt aldus de wil van een schepper.

Er is ook een tweede scheppingsverhaal in de tekst: het verhaal over Adam en Eva. We zijn geneigd de twee verhalen als een doorlopend verhaal te lezen, maar ze zijn verschillend. De volgorde van de schepping varieert. In het eerste verhaal worden man en vrouw tezamen geschapen, maar in de tweede versie wordt Adam vóór Eva geschapen. Ze genieten samen van de Hof van Eden, totdat hun zonde ervoor zorgt dat ze worden verdreven. Veel commentatoren hebben zich beziggehouden met de logica van deze gebeurtenissen. Maimonides, de middeleeuwse filosoof en rechtsgeleerde, opperde dat toen Adam en Eva in de Hof van Eden waren, ze hun tijd doorbrachten met het zich koesteren in Gods glorie. Deze "glorie" is de energie die God uitstraalt en alle schepselen bezielt. Deze energie, die bij Maimonides en Aristoteles bekend stond als het "Actieve Intellect", is ook de bron van wijsheid.

Toen Adam en Eva van de boom van de kennis van goed en kwaad aten, verschoof hun aandacht van Gods glorie naar de wereld om hen heen. Het zich afkeren van God door Adam en Eva was de reden dat ze hun onsterfelijkheid verloren. Voorheen hadden ze zich met pure waarheidsliefde beziggehouden, maar nu dachten ze aan alledaagse dingen. Maimonides verklaarde, dat hoewel Adam en Eva zich van de waarheid afkeerden, we deze nog steeds op bepaalde momenten kunnen waarnemen.

Maar is dat de enige manier waarop het verhaal begrepen zou kunnen worden? De middeleeuwse mystici van de Luriaanse Kabbala interpreteren het verhaal als een verklaring van hoe het kwaad de wereld binnenkwam. Eerst schiep God heilig licht. Na het scheppen van het licht schiep God vaten om dat licht in vast te houden. Maar toen het licht de vaten binnenstroomde, braken ze. Het tweede scheppingsverhaal beschrijft de processen inherent aan God die zich tijdens de schepping openbaarden. Volgens de Luriaanse Kabbalisten is het onze rol om die verspreide stralen oerlicht te verzamelen door elk van de geboden met gerichte aandacht na te leven. Dit is de oorspronkelijke betekenis van "tikkoen olam" of "de wereld herstellen". Hoewel de oorspronkelijke betekenis zich bovenal richtte op de rituele praktijk, interpreteert de Reform Beweging dit concept als een vereiste om deel te nemen aan sociale activiteiten, zoals het voeden van de hongerigen. We hebben meegewerkt aan de schepping wanneer we degenen in nood hulp verlenen.

We kunnen het verhaal van Adam en Eva ook lezen als een verhaal over de menselijke conditie. Als kind leven we in Eden: al onze behoeften worden bevredigd en we hoeven de grond niet te bewerken. Uiteindelijk groeien we op en worden we volwassenen en moeten we werken voor ons levensonderhoud. We beginnen te leren hoe het er in de wereld aan toe gaat. We moeten Eden verlaten om te weten wat het betekent om pijn te voelen.

Opgroeien betekent echter ook kennis opdoen. Wanneer we die kennis opdoen, worden we ons bewust van ons vermogen om de wereld om ons heen te beïnvloeden. We leren verantwoordelijkheid te nemen voor ons leven en het vertrouwde achter ons te laten terwijl

we ons wagen op nieuw, onbekend terrein. In dit licht bezien, is het slechte gedrag van Adam en Eva onderdeel van de menselijke conditie. We schieten allemaal tekort en moeten de consequenties van ons gedrag onder ogen zien, maar we hebben onze familie, onze gemeenschap en onze relatie met God om ons de weg te wijzen.